

pak pred njo. A tudi to se v bodoče ne bo več zgodilo, ker dotični profesor ne bo dobil več nadzorstva.

Kanonik N a d r a h je predlagal, naj pošilja predsedstvo vse za šolska vodstva namenjene okrožnice, razpise itd. v svrhu informacije tudi vsem članom višjega šolskega sveta. — Kanonik V r a b e r pristavi, naj se splošni odloki, tičeči se verskega pouka in verskih vaj pošiljajo tudi obema ordinariatom. Predsednik obljubi, da se bo zahtevam ustrežalo.

Prisilna upokojitvev star. učiteljstva.

Zelo dolga in živahna debata se je razvila o predlogu predsedstva, naj se upokoje vsi ljudsko- in meščanskošolski učitelji po dovršenem 36. letu in srednješolski profesorji po dovršenem 32. službenem letu.

Učitelji osnovnih šol imajo pravico do polne pokojnine z 32 službenimi leti. V Sloveniji je sedaj učiteljev z 32 do 34 službenimi leti okoli 52, s 35 do 39 okoli 100, s 40 do 49 okoli 85, s 50 in več 2.

Referat o tem predlogu je imel dr. M a j c e n. On in drugi, ki so bili za predlog, so ga utemeljevali s sledečimi razlogi: Ni nobenega upanja, da bi država dovolila plače za večje število učiteljev, kakor jih je sedaj. Zato se mladi učiteljski naraščaj ne bo mogel nastaviti in tega bo letos nad 200. Če bodo mladi učitelji ostali brez službe, starši svojih otrok ne bodo več pošiljali na učiteljska, in tisti, ki se bodo še oglašili za te šole bodo za učiteljski stan malo sposobni. Če ne bo dobival učiteljski stan redno dotoka mladih moči, se ga bo lotil marasmus senilis.

Večina je bila načeloma za to, da se starejši umaknejo mlajšim, zlasti ker se učiteljstvo samo poteza za skrajšanje službene dobe z ozirom na sedanje razmere na se je izrekla proti predlogu.

Kanonik N a d r a h se je izjavil proti predlogu: a) ker so starejši učitelji sološno boljše vzgojitelji kakor mladi, ki bi sami še potrebovali temeljite vzgoje; b) ker ne gre, da bi osebe, ki so 36 l. delale za narod, kar čez noč vrgli iz njihovih (naturačnih) stanovanj in jih izročili bedi; c) ker je praznih še zadosti mest za učiteljski naraščaj, ko je morala šolska uprava kar 120 učiteljskih služb oddati nekvalificiranim učiteljem in učiteljicam in se mora vlada prisiliti, da plača zadostno število učiteljev. — Ravnatelj J e l e n c je zlasti poudarjal, da bi bili z nasilno upokojitvijo prizadeti posebno moški in bi imeli po več krajih skoro same učiteljice. In kaj bi rekli ljudje, če bi videli 55 let stare, krepke in zdrave moške brez dela pohajkovati in živeti od davkov! — Nekateri so menili, naj se učiteljice upokoje, ker se pri njih prej pokažejo znaki starosti, učiteljem pa naj se priznase. G. Š k u l i in drugi priporočajo, naj se upokoje samo oni, ki so fizično ali psihično za pouk nezmožni po sodbi nadzornika in zdravnika. Kanonik N a d r a h zahteva, naj bo merodajna samo sodba zdravnika. — Nadzornik G a n g l: Nadzorniki so prisegli na ustavo in se mora njihova sodba smatrati za pravično.

Pri glasovanju je večina predlog predsedstva odklonila in se bodo upokojevali samo telesno ali duševno nezmožni. Predlog o upokojitvi profesorjev je referent nato umaknil (Po »Slov.«).

Srednješolske zadeve.

Višji šolski nadzornik Wester in dr. Poljanec poročata o nekaterih lokalnih izključitvah dijakov. Izključitve se odobre. Pri poročilu o semestralnem zaključku na srednjih šolah konstatira nadzornik Wester, da so letošnji uspehi nekoliko boljši od lanskih.

Imenovanja.

(Referent nadzornik G a n g l).

Za nadučitelje so bili imenovani: v Svibnjem Ivo Pečnik, v Št. Petru pri Novem mestu Janko Malešič, v Grosupljem Gustav Ferian v Gornjih Pirničah Alojzij Macarol, v Šmarju pod Ljubljano Fran Leban, v Želimljah Andrej Flajs, v Št. Juriju pri Grosupljem Niko Einspieler, v Ratečah na Gorenjskem Franjo Pečar, na Bledu Rajko Grudnik, v Gorjah Egidij Schiffrer.

Učiteljske službe so dobili: Marija Dularjeva v Dol. Nemški vasi, Anton Krišče in Roza Progarjeva v Črmošnjicah, Marija Mervar-Vehovčeva v Ambrusu, Helena Menaše-Komačeva, Fran Samec na Polju pri Muljavi, Marija Klavs-Flandrova v Velikem Gabru (eno učno mesto na tej šoli se na novo razpiše). Rozalija Mušič-Claricijeva v Mirni peči. Svatopluk Stoviček v Šmartnem pri Litiji, Gobjmir Aparnik v Boštanju, Vladislav Rojec in

Ivana Mrzelova v Št. Janžu na Dolenjskem, Natalija Ahčinova v Bevkah, Viljem Držaj pri D. M. v Polju (eno mesto na tej šoli se na novo razpiše) Ana Lenarčič-Vadnjalova v Notranjih Goricah, Danilo Pečenko v Sostrem (ena služba se na novo razpiše). Gregor Novak na Vrhniki (drugo mesto se ponovno razpiše), Olga Kumarjeva na Dobrovi, Gvidon Pahor v Hrušici, Ciril Rakovec v Kanjniku, Ang. Legiševa v Komendi, Štefanija Levčeva v Blagovici, Herta Tutta v Zalogu pri Komendi, Franja Kump-Labernikova v Vodica, Amalija Zitko-Hinkova v Velikih Laščah, Pavla Žumrova v Dobropolju, Albin Plehan v Horjulu, Ivan Lahajner v Lešah, Viljem Grundner v Radovljici, Marija Jenkova v Ratečah na Gorenjskem, Drago Bitenc in Viktorija Medvedova na Bledu, Alojzij Rabič, Sabina Mešiček-Megličeva in Silva Šušteršičeva na Jesenicah (ena služba za moške prosilce in mesto nadučiteljice na deški šoli na Jesenicah se ponovno razpiše), Viktor Porenta v Št. Vidu nad Ljubljano, Miroslav Iskra in Marija Fabijanov v Bohinjski Bistrici, Franja Jagodičeva v Ovčah, Ferdinand Ferluga na Koroški Beli (eno mesto se na novo razpiše), Avgusta Lobe-Bernikova v Oneku in Josip Serajnik in Marija Jelenčeva v Kronju.

Za učiteljico ženskih ročnih del v Koprivniku in na sosednjih šolah je imenovana Jakobina Lobiserjeva. Oddaja učiteljske službe v Trebnjem se odloži. Predlog o nameščenju učiteljske službe v Ratečah pri Zid. mostu se vrne okrajnemu šolskemu svetu v ponovni pretres. Ponovno se razpiše: nadučiteljsko mesto v Dol. Karteljevem dve učiteljski mesti v Borovnici ter po eno v Podlipi in v Šmartnem pod Šmarno goro.

(Referent nadz. G a b r š e k).

Za nadučitelje so bili imenovani: Albert Jerin pri Sv. Lovrencu pod Prežlino, Fran Mlinšek v Ponikvi, Janko Žel v Apačah, Avgust Rejec v Lokavcu, Jakob Resman v Miethsdorfu, Metod Požar v Bočni, Fran Lužnik v Lučah, Karl Jakovec pri Mariji Snežni, Bruno Rozbaud v Limbušu, (služba za moško učno moč se ponovno razpiše, tropredlog za žensko učno moč se vrne okrajnemu šolskemu svetu v sponoštitev) Valentin Ivanuš v Framu, Stanko Lavrič pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, Oskar Žolnir v Cirkovcih, Josip Purkhart v Št. Ilju pod Turjakom, Ivan Klugler v Podgorju.

Stalno so bili nameščeni učitelji oziroma učiteljice: Franc Seručar v Št. Juriju ob juž. žel., Vladimira Olga Plevlova in Lidvina Kapferjeva v Ljubečni, Franjo Roš in Marija Tevšičeva v Št. Pavlu pri Preboldu, Štefanija Bojčeva v Petrovčah (eno mesto se ponovno razpiše), Franja Sotlar-Hrovatova na Polzeli, Anton Zdolšek v Štorah, Marija Žel-Stepišnikova in Helena Šetinova v Apačah, Antonija Ferjančičeva v Miethsdorfu (mesto za učitelja na tej šoli se ponovno razpiše), Pavla Požar Herbelova v Bočni, Rado Podlogar in Alfonz Zellhofer na deški šoli v Konjicah, Fran Šafarič in Amalija Velnar-Musarjeva pri Sv. Lenartu v Slov. goricah (eno mesto se ponovno razpiše), Elizabeta Jakovec-Ličen pri Sv. Rupertu v Slov. goricah, Ivo Kovič pri Sv. Križu pri Ljutomeru (ena služba se zopet razpiše), Josip Widmoser v Vuhredu, Adam Sardoč v Št. Ilju v Slov. goricah, Josipina Verčkova v Kamnici, Peter Mavrič v Framu, Antonija Jevšenakova pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, Drago Kogelnik Pod Velko, Ivan Andrejčič na deški šoli v Studencih pri Mariboru, Franja Predan-Miheličeva pri Sv. Andražu v Št. goricah, Ana Krulčeva in Josipina Vitorijeva pri Sv. Marijeti pri Ptujju (eno mesto se ponovno razpiše), Antonija Cesarjeva na Ptujski gori, Nežica Mešiček-Mlakarjeva v Stoprcih, Ema Slejkova pri Sv. Križu pri Rogoški Slatini, Alfonz Mazlu v Pamečah, Alojzij Hofbauer v Hrastniku, Antonija Drobničeva v Laškem, Gabrijela Pukmeisterova v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah.

Ponovni razpisi.

Oddaja učiteljskih služb v Lokavcu in v Slivnici pri Mariboru ne odloži. Predlog za nadučiteljsko mesto na Bregu pri Ptujju se vrne v svrhu izjave. Ponovno se razpišejo učiteljska mesta pri Sv. Primožu na Pohorju, dve mesti v Št. Janžu na Dravskem polju in v Št. Ilju v Slov. goricah ter nadučiteljska mesta v Ljubnem, pri Sv. Barbari v Slov. goricah, v Št. Janžu na Dravskem polju in pri Sv. Lenartu nad Laškem.

Disciplinarni senat za mariborsko oblast.

Na predlog okrajnega glavarja dr. K a r l i n a se izvrše volitve v disciplinar-

ni senat za osnovno in meščanskošolsko učiteljstvo v bivši vojvodini Štajerski. Izvoljena sta bila ravnatelja A. Gnus kot član in L. Jelenc kot namestnik.

Disciplinarne zadeve in upokojitve.

Nato se je rešilo 10 disciplinarnih zadev. Sistemizira se služba stalnega kateheta v Dol. Lendavi, in ustanovi samostojna šola v Št. Joštu (okraj Ljubljana). Slednjič se predlaga v upokojitvev 17 učiteljev, oziroma učiteljic in en srednješolski učitelj.

O disciplinarnih zadevah in predlogih za upokojitvev se načelno javnosti ne poroča.

P. Bogovič:

Učitelji - ministri.

Benito Mussolini.

Najinteresantnije medu ovima je današnji ministar predsednik Italije Benito Mussolini.

On je čovek, koji je izvršio najmočniji uticaj na duh savremene Italije, osim toga je začetnik i vođa jednog jakog pokreta, koji širi svoje granice sve to više; u kratko rečeno, on je današnji pravi vođa cele Italije, zato je vredno da pobliže pogledamo njegov život i prilike u kojima se je razvio. Važno je i to, da je on još dosta mlad čovek; tek je u 40. godini života.

Mussolini je vrlo mlad svršio učitelj. Skolu. Za učitelja je bio postavljen u jednom malenom selu u Romagni. Tu je ostao nekoliko godina. Duh mladog, vatreng mladica nije se mogao smiriti u malenom, tihom selu. Zadojen socijalističkim idejama, postane njihov najodlučnij propagator. Državna mu vlast brzo potpiše pasoš kao pogibeljom za državne interese i on morade ostaviti službu i bežati u Švicarsku. Nastani se u Lausanne i tu nastavi svoje socijalističko obrazovanje. Marljivo je učio i francuski jezik i književnost. Započne surađivati u jednom revolucionarnom listu, u čijim je stupcima razvijao marksističku doktrinu. Zbog njegovog rada i ekstremnih načela brzo postane i Švicarskoj »neprijatan gost«, te »a i ona progna.

Vrati se u Italiju i nastavi svoju socijalističku propagandu putem štampe. Po svojoj novinarskoj sposobnosti, postane u kratko vreme direktor »Avantia«, glavnog organa socijal. stranke. I u svojoj stranci vodio je žestoku borbu protiv jednog krila stranke, te izašao kao pobednik na kongresu stranke u Anconi 1912. godine.

U početku rata proživio Mussolini veliku duševnu krizu. Iz velikog »internacionalca« postane izraziti nacionalist i začovornik rata. Stupi u redakciju nacionalističkog lista »Popolo d'Italia«; dokskora postane i njegov upravitelj. 1915. god. stupi u talij. vojsku, kao dobrovoljac i pođe na frontu. Borio se na različitim položajima ob Soči dve godine i tu bude ranjen. Svoje doživljaje iz tih dana opisao je u knjizi: »Il mio diario di guerra«. (Moj dnevnik iz rata).

U času kad je Italiji pretila najveća pogibelj od komunista, diži se on i u martu 1919. god. stvara fašistički pokret. (Fascio nazionale). Njegov se pokret hitro raširio, kao brza munja te stvorio u kratko hiljade i hiljade vatrenih nacional. boraca, koji su Italiju spasili od unutrašnje revolucije. Duh njegovog pokreta raširio se i na susedne zemlje.

P. Gorgolini veli o Mussoliniju, da ima: »široku i duboku doktrinu genialno asimilovanu. On je veoma efikasan govornik, tribun rečitosti; koja zanos, agitator veoma velikih sposobnosti, koji muški inkarnira, superiorni izraz nacionalnog osećanja. Mrzi naduvenu retoriku, brbljivce, sveznajuće, pesimiste.

Ustrajan, dosledan, u prividnim nedoslednostima. Strašan kad plane. Veran u prijateljstvu. Opasan u osvetti i neumoljiv. Uvek isti, u sreći i nesreći. Triumf ga nikada nije opio, kao što ga poraz nije oborio. Čovek sposoban, da sa mirnom pouzdanošću i okom risa, upravlja krmom države.

Na sledbenike vrši neobičan lični magnetizam Izvanredno poznaje većinu općenja sa svetom, Mussolini ima običaj da ostavi posetioca dugo čekati, pre no što jih prima. Posetioca čvrsto fiksira sa svojim volovskim očima, pa ga najednom prekida sa kratkim izrazima. On je čvrste jake volje, pun energije i samopouzdanja. U izvršivanju svojih odluka je bezobziran i nepopustljiv. Sva njegova osobina karaktera je sadržana u rečima: On je »jaka ličnost«.

(Dalje prihodnjij.)

Ferjalni Savez učiteljstva.

—f Pevski zbor »Ferijalnega Saveza« na državnem učiteljskem v Ljubljani namerava takoj po sklepu šolskega leta prirediti turnejo po Dalmaciji. Ta turneja je za naše bodoče učitelje brezdvoma izredno velikega pomena. Da na bo to turnejo lahko udeležiti prirediti pevski zbor do konca šolskega leta dva do tri koncerte, katerih dohodki naj bi krili vsaj en del stroškov. V Ljubljani, ki je itak s koncerti preplavljena bi vsak finančni efekt prireditve vzeli davki luč in dvorana. Zato aranžira pevski zbor F. S. svoj prvi letošnji koncert 15. t. m. popoldne v Zagorju ob Savi združec z njim poučen ogled premogovnika, steklarne itd. Spored koncerta obsega jugoslovanske umetne in narodne pesmi v mešanem in ženskem zboru pod vodstvom svojega neumornega nevovodje in vrliga slovenskega skladatelja g. prof. Emil Adamiča. Koncert se vrši v dvorani »Sokoškega doma« v Zagorju ob 5. uri popoldne. Odhod iz Ljubljane ob 12.19. prihod v Ljubljano ob 21.30 zvečer. Ker je pomen koncerta za nas bodoče vzgojitelje jugoslovanskega naroda velevažen prosim vsestranskega živahnega poseta. — Pevski zbor F. S. državnega učiteljskega v Ljubljani.

—f Društvo učiteljev in šolskih prijateljev za ljubljansko okolico ustanovi učiteljsko podružnico Ferijalnega Saveza. Vse tovarišice in tovariše, ki se za to stvar zanimajo vabim na tozadevni sestanek v soboto, dne 14. aprila ob 6. uri zvečer v hotelu »Tivoli« v Ljubljani. — i. Golč.

—f Pripravljalni odbor Ferijalnega Saveza celjskega učiteljskega društva prosi, da se blagovolijo odzvati oni tovariši in tovarišice, ki se nameravaio v letošnjih počitnicah udeležiti učiteljskega izleta po Bosni in Dalmaciji. Poročila naj se pošljejo podpisanim najkasneje do 20. t. m. Glasom društvenih pravil znaša enkratna članarina letos za vse one, ki se javijo še ta mesec 14 Din. Opomnimo pa, da se članarina vsak mesec zviša za 1 Din ter znaša za one, ki se prijavijo šele meseca junija 25 Din. — Za pripravljali odbor: R. Vrečer, Zalec; Ljud. Schreiner, Sv. Jurij ob juž. žel.

—f Za učiteljstvo ormoškega okraja se je ustanovilo dne 7. aprila 1923 N. F. T. S. kot podružnica skupnega F. S. Tovariši pristopajte pridno k tej kulturni organizaciji. Prihaje naj se pošljejo blagajničarki Andi Lehmanovi, učiteljici v Središču ali na Srečkotu Vittoriju učitelju istotam.

—f Ferijalni Savez učiteljstva, 4. apr. t. l. so zborovala v Kočevju vsa tri okr. učit. društva. Ustanovila se je »Podružnica učit. Fer. Saveza za kočevski okraj« z odborom; Načelnik S. Mrovlje, tajnica Hočevarjeva Ela, blagajničarka Hočevarjeva Karla, gospodar Završnik Alfonz, trgovec Lulek Avgust, odbornik Peterlin Alojzij, častni sod: Mervič A. in Betriani. Podružnica šteje 60 članov. Za počit. izlet se naštudira narodna igra, ki se bo pred izletom igrala v Ribnici ali v Kočevju v korist F. S. — e.

—f Počitniški izlet. Da odpade nepotrebno pisanje, prosim vse priglašence za ta izlet posameznega okr. učit. dr. pri katerih še ne obstoja F. S. in žele pristopiti kot člani v podr. F. S. za kočevski okraj, naj pošljejo pristopnino 14 Din članarina mesečno 1 Din (za pet mesecev) in 1 Din korespondenčni stroški za izlet 1 Din skupaj 20 Din s podatki rojstva na moj naslov. — S. M. Vel. Lašče.

Učiteljski pravnik.

—f Upokojene učitelj(ice) in učiteljske vdove opozarjamo, naj vlagajo vse reklamacije zaradi nakazanih pokojninskih užitkov in draginskih doklad na finančno računovodstvo delegacije ministrstva financ in ne na računski odsek del. min. financ pri pokrajinski upravi (knjižgovodstvo), odnosno na višji šolski svet v Ljubljani, ker nenpravilno naslovljene vloge se zaradi uradnega poslovanja često zakasne in ne dosežejo pravočasno zaželenega uspeha, pa tudi po nepotrebnem obremenjujejo nepristoje urade.

Iz Jugoslavije.

— Likvidacija pokrajinskih uprav — in šolstvo. Imenovanje »prosvetnih delegatov« (strokovnih referentov) v oblaših. »Narodna Prosveta« podaja o tem za nas velevažen vprašanje sledeče informativno poročilo: »Da bi se mogao uvesti u život zakon o opštoj i oblasnoj upravi zemlje, u svima ministarstvima pristupljeno je izradi projekata za likvidaciju dosadanjih pokrajinskih uprava. Taj važan